

Kehely

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám: 53.790.1 

Alkotó: Nadascher, Johannes (Hans) (1625 körül - 1699 Brassó)

Készítés ideje: 1650-1660-as évek

Készítés helye: Brassó

Jelzés: a talp peremén Hans Nadascher brassói mesterjegye (Kőszeghy 224)

Anyag: részben aranyozott ezüst

Technika: cizellált; öntött; poncolt; trébelt; vésett

Méreték: magasság: 18,8 cm
szájátmérő: 8,3 cm
talpátmérő: 9,1 cm
súly: 274,7 g

Másodlagosan összeállított tárgy. A talp és a szár eredetileg feltehetően összetartozott, a virágdíszes kuppakosárnak a szárhoz és a kuppához való illesztése azonban utólagos és a kosár sérülései alapján láthatóan problematikus megoldás lehetett, amelyre a tárgy liturgikus használatával összefüggésben, ismeretlen okból kerülhetett sor. A talpelem külső peremén a brassói Hans Nadascher jelzését viseli („HN”, koronás címerpajzson; lásd Kőszeghy 224), aki Hans Igell ötvösnél tanult 1644 és 1647 között, és 1654-ben vált mesterré (Gyárfás Tihamér: *A brassai ötvösség története*. Művelődéstörténeti monográfiák, 2. Brassó, 1912, 50; 113: 219. sz.). A talp és a szár megformálásában igen közel áll a gyűjtemény másik, ugyanígy Nadascher jegyével ellátott kelyhéhez (ltsz. 53.1374.1), amely szintén gróf Vigyázó Ferenc (1874–1928) gyűjteményéből származik. A széles talpperem, a közel negyedköríves, középen erősen körülhatárolt sávban trébelt, ezüst akantuszlevelekkel díszített, aranyozott talpboltozat és a talp felső részén, az egyszerű zárólemez alatt megjelenő, vésett belső rajzzal kialakított levélgallér kialakítása, valamint a sima, hatszögű szár és a hangsúlyos, sodronyra emlékeztető elemmel övezett nódusz geometrikus karaktere egyaránt igazolja a két tárgy rokonságát, és alátámasztani látszik egyező készítői jelzésük jelenlegi azonosítását.

A darabot 1950-ben, a Magyar Tudományos Akadémiától vette át az Iparművészeti Múzeum.

Ecsedy Anna

Irodalom

- Horváth Hilda: Iparművészeti tárgyak a gr. Vigyázó család gyűjteményében *Művészettörténeti Értesítő*, 62. 2013/1-2. - 17-32: 28 (20. kép); 29 (3. jegyzet)

